

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів ІV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПРОЄКТ ХХІ СТ.: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Утюж І.Г., Волкова В.В.

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ – НАУКОВО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПРОЄКТ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ10

Бєленічев І.Ф., Кучковський О.М., Бухтіярова Н.В., Бессараб Г.І., Самура І.Б., Риженко В.П.
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКЛІНІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІЙНИХ ЛІКАРСЬКИХ
ЗАСОБІВ14

Білай І.М.

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКЕ ПРОГНОЗУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ
ОПІКИ15

Абашинік В.О.

ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ У НІМЕЧЧИНІ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ16

Білокопитова Н.І.

ПАРАДИГМА НООСФЕРНОЇ МЕДИЦИНИ17

Волкова Ю.В.

РОЗГЛЯД ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
НОВОЇ ПАРАДИГМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я18

Воронкова В.Г., Нікітенко В.О., Олексенко Р.І.

ФІЛОСОФІЯ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ ЯК НОВИЙ НАУКОВИЙ НАПРЯМОК23

Жадько В.А.

ФІЛОСОФІЯ МЕДИЦИНИ ЯК МЕДИЧНА ФІЛОСОФІЯ25

Іванова К.А., Савченко А.О.

ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ26

Коваленко А.Ю.

ДОСЛІДНИКИ ТВАРИН НЕСУТЬ ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТЯГАР, ЯКИЙ МАЮТЬ РОЗГЛЯНУТИ
КОМІТЕТИ З ЕТИКИ ТВАРИН27

Кравченко В.Ю.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ АВТОНОМІЇ ПАЦІЄНТА В СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ
ПРАКТИЦІ27

Маганова Т.В., Ткаченко Н.О., Скульський Д.В.

ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ЯКОСТІ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОДУКТУ29

Мацегорова О.Є.

ХРОНІЧНІ ХВОРОБИ ЯК ВИД ЗАЛЕЖНОСТІ31

Поцулко О.А.

ВПЛИВ ІДЕОЛОГІЇ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЦИНИ НА ПРАКТИКУ ПРИЙНЯТТЯ
МЕДИЧНИХ РІШЕНЬ32

Поцулко О.А., Ліфанчук Д.В.

ДІАГНОЗ ЯК ІСТИНА: ФІЛОСОФСЬКЕ ТРАКТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ35

Сумченко С.В.

ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕДАГУВАННЯ ГЕНОМУ ЛЮДИНИ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ
ОСМИСЛЕННЯ37

Sazanovych L.V.

INTERDISCIPLINARY DISCUSSION OF HEALTH38

Slyusar V., Slyusar M., Lymanets O.

THE MYTHIC CHARACTER OF MEDICINE ADVERTISING: THE WORLDVIEW AND
COMMUNICATIVE ASPECT38

ХРОНІЧНІ ХВОРОБИ ЯК ВИД ЗАЛЕЖНОСТІ

*Мацегорова Ольга Євгенівна
аспірант каф. фармакогнозії, фармакології та ботаніки,
Запорізький державний медичний університет
науковий керівник д.філос.н., професор Утюж І. Г.*

Анотація. Здоров'я – це головна цінність людського життя, про значущість якої розмірковували багато вчених і філософів. Одночасно, поряд зі своїми позитивними досягненнями, сучасна цивілізація негативно впливає на здоров'я людини і приводить до виникнення багатьох хронічних хвороб. Хронічні хвороби можуть призводити до зниження якості життя самої людини і всього суспільства, викликаючи залежність від хвороби.

Ключові слова: філософія здоров'я, медицина, хронічна хвороба, залежність.

Здоров'я – це головна цінність людського життя, про значущість якої розмірковували багато вчених і філософів. Авіцена казав: «Головним скарбом життя є не землі, що ти їх завоював, не багатства, що їх маєш у скринях. Головним скарбом життя є здоров'я, і, щоб його зберегти, потрібно багато що знати».

Дійсно, для того щоб зберегти своє здоров'я, треба не тільки знати, а й докласти неабияких зусиль.

Починаючи з оволодіння знань про будову і функціонування власного тіла до різних духовних практик для підтримання гармонійного душевного стану та знань про правила здорового способу життя.

В сучасному світі ці знання доступні не лише спеціалістам. З розвитком сучасних технологій, лабораторних і інструментальних досліджень, доступності інформації про медичні знання, індивід сам може моніторити стан свого здоров'я: частоту серцевих скорочень, тиск, сатурацію кисню, кількість вжитих калорій, фізичну активність, та інше і робити висновки про те чи є він здоровою людиною.

Тому можна сказати так, що здоров'я – це одна з характеристик людського тіла й душевного стану, яка формується з індивідуальних відчуттів і включає в себе суб'єктивну оцінку самою людиною свого стану, який вона сприймає за нормальний і об'єктивних інструментальних показників стану здоров'я.

Новітні технології, втручаючись у біологію та природу самої людини, повністю змінили якість і тривалість життя людини. Але поряд з позитивними досягненнями сучасності, урбанізоване та «техногенізоване» суспільство стикається з новими проблемами, які впливають на загострення проблем зі здоров'ям.

Великі шумні міста, з забрудненим повітрям; політичні і економічні проблеми, які ведуть к війнам, зубожінням, а отже к стресам і страхам, нервозності, психічним розладам; пасивний, малорухомий образ життя в результаті пандемій, умов праці тощо – все це призводить до втрати людиною гармонії та життєвого балансу і може призвести до хвороби.

Якщо людина перебуває тривалий час в атмосфері страху та стресу, це може призвести до різних хронічних захворювань. Хронічне захворювання викликає ряд симптомів (біль, дратівливість, пригнічення, смуток, слабкість, невпевненість в собі, депресія), які заважають організму повноцінно функціонувати. Все це впливає на якість життя людини, на здатність працювати. Тому хронічні захворювання також є причиною втрати працездатного населення, а отже впливають на суспільство в цілому. Хронічні захворювання вимагають регулярного медичного обстеження та обмежують вільну діяльність у повсякденному житті людини.

Часто люди самі винні в тому, що своїми шкідливими звичками, які є проявом слабкості і нелюбові до себе, доводять себе до виникнення хронічного захворювання. Наприклад діабет 2 типу, коли людина сама собі «ложкою копає могилу», вживаючи їжу у «патологічній» кількості, викликаючи ожиріння. Куріння, яке отрує і самого курця і його оточення, викликаючи з часом хронічні захворювання легень, серцево-судинні хвороби. Для когось вживання алкоголю – це спосіб розслабитись після робочого дня, але часто люди забувають, що це отрута для нашого організму, яка повільно руйнує його, починаючи з печінки, яка є «фільтром» для людського організму.

У 2019 році вчені проаналізували дані про смертність, надані до Всесвітньої організації охорони здоров'я з 2005 по 2015 роки окремими країнами. У цьому дослідженні зосередилися на 5 країнах, які ілюструють різні етапи глобалізації. Україна, США та інші країни пострадянського простору мали найбільшу абсолютну кількість смертей від ІХС і трьох неінфекційних захворювань (рак легенів, інсульт і хронічні захворювання нижніх дихальних шляхів) в порівнянні з Великою

Британією. Ці данні свідчать про те, що розвинені країни з високим рівнем доходу витрачають більше засобів на систему охорони здоров'я, на профілактику і лікування хронічних захворювань. В цих країнах історично були популярними кампанії із запобігання факторам ризику (прикладом цього є збільшення податків на сигарети, попередження про здоров'я на тютюнових виробках, заборона куріння в громадських місцях, заходи з вимірювання артеріального тиску у великих містах і кампанії в ЗМІ, які пропагують здорову поведінку). Таким чином, для подолання епідемії хронічних захворювань в Україні необхідні як чітка профілактична політика, так і послідовне зростання доходів, якого не спостерігалось в останнє десятиліття [2].

Звісно не рідко хронічні захворювання можуть «передатись у спадок від батьків». Наші гени визначають не лише колір наших очей, волосся, риси обличчя, але й винні у нашій схильності до тих чи інших захворювань. Наприклад депресія і мігрені можуть виникнути не лише через перевтому, стрес, пригнічення, а й через спадкову схильність. До цих хвороб можна віднести також гіпотеріоз, остеопороз, ревматоїдний артрит, глаукому, хворобу Альцгеймера та інші.

Контроль над множинними хронічними захворюваннями – це складне лікування, високі витрати та значне навантаження на пацієнта, його рідних, на спільноту та на систему охорони здоров'я. Люди з хронічними захворюваннями стають нерідко залежними від лікарських препаратів, які усувають лише симптоми захворювань і повинні приймати ліки до кінця свого життя. Але при цьому розвиток медицини, відкриття нових лікарських препаратів, які стали невід'ємною часткою нашого життя, дає змогу нам прожити якісне, довге і щасливе життя.

Але все ж простіше попередити захворювання, ніж потрапити на його «гачок» і бути залежним. А для цього потрібно популяризувати здоровий спосіб життя, підлаштовувати сучасну освіту під реалії сьогодення, саме тому педагоги повинні готувати людину з самого дитинства до нової системи суспільних відносин, формувати людину, котра здатна жити у надзвичайно динамічному і інформаційному світі, є всебічно розвинутою, впевненою у собі, самодостатньою особистістю, яка керується в житті власними знаннями і переконаннями. Загалом, це більше потрібно суспільству, ніж освіті чи конкретній людині, бо без всебічно розвинутої особистості неможливо розбудувати ані основ демократії, ані досягти параметрів економічно розвинених країн, які вибудовують постіндустріальну спільноту. [1]

Список використаних джерел

1. Химинець В.В. Інноваційність — важлива складова розбудови сучасного освітнього простору в регіоні. Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти. URL: <https://zakinppo.org.ua/kafedri/kafedra-menedzhmentu-ta-innovacijnogo-rozvitku-osviti/publikacii-vikladachiv/1909-innovacijnist-vazhliva-skladova-rozbudovi-suchasnogo-osvitnogo-prostoru-v-regioni> (дата звернення: 28.01.2023.)

2. Nowbar AN., Gitto M., Howard JP., Francis DP., Al-Lamee R. Mortality From Ischemic Heart Disease. *Circ Cardiovasc Qual Outcomes*. 2019. Vol.12, 6. e005375. doi:10.1161/CIRCOUTCOMES.118.005375

ВПЛИВ ІДЕОЛОГІЇ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЦИНИ НА ПРАКТИКУ ПРИЙНЯТТЯ МЕДИЧНИХ РІШЕНЬ

*Поцулко Олена Анатоліївна,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри мовних та гуманітарних дисциплін №1,
Донецький національний медичний університет, м. Лиман*

Перебудова охорони здоров'я на основі ідей персоналізованої медицини (ПМ), що розпочалася на рубежі двох тисячоліть, є особливим культурним проектом, що просувається великою кількістю агентів – представниками інноваційних галузей бізнесу, академічними колами, політиками та іншими зацікавленими сторонами. Проект ПМ вперше почав реалізовуватися в США, але вже незабаром знайшов підтримку в Європі та Японії, а також в інших країнах світу, включаючи Україну. Фінансова, інформаційна та інтелектуальна підтримка проекту ПМ, яка здійснюється вже понад півтора десятки років, свідчить про те, що масштаб даного культурного проекту набув глобального характеру.

У такій країні, як США, медицина завжди була однією з найбільш дохідною сферою економіки. Історія США свідчить, що американська держава найменшою мірою була зацікавлена у створенні системи безкоштовної національної охорони здоров'я. Однак у 1980-ті роки уряд США розробив цілу низку заходів, спрямованих на заохочення медичного бізнесу та комерціалізацію медичної допомоги. При цьому колосальні інвестиції у передові медичні дослідження стали, свого